

□ „**IDEI ÎN DIALOG**“, nr. 5/2007 - Traian Ungureanu: „Fereastra spre regresie“ - o tristă constatare: societatea merge înapoi, perioada 1990-2007 nu a adus „fructele dorite“. Camil Ungureanu se întreabă: „Sunt laicismul și secularismul depășite?“. Răspunsul ar fi că religia este o chestiune a fiecărui individ, o problemă personală. Al. Călinescu semnează: „Lenin, Hitler, Bin Laden“, o recenzie la o carte a unui autor belgian, Michel Hellas, despre trei fundamentalisme: comunist, nazist, musulman. Mai citim un poem de Paul Celan, „Târziu și adânc“ (traducere Luminița Graur și Ion Papuc): „Măncăm merele mușilor / să vină un om din mormânt“.

□ „**ROMÂNIA LITERARĂ**“, nr. 17/4 mai. Sorin Lavric recenzează „Cum să lecuiesti un fanatic“, de Amos Oz (Ed. Humanitas). Amintiri din 1962 cu fotografii de la redacția R.L.: Tudor Arghezi, Al. I. Ștefănescu, Mioara Cremente, Haralamb Zincă, Dumitru Solomon ș.a. apoi, din 1971: Valentin Silvestru, Sami Damian ș.a. Remember: Mstislav Rostropovici (m. 27 aprilie 2007). În nr. 18/11 mai - despre Octavian Paler, care a încetat recent din viață. În nr. 19/18 mai - Ion Pop despre eseurile lui Andrei Vieru, stabilit la Paris. În nr. 20/25 mai, Lucian Raicu - postum: „Richter și Proust“. Pavel Șușară despre sculptorul Peter Jacobi (n. Ploiești 1935), stabilit în Germania în 1970. T. Urian descrie „Noi întâlniri la Ierusalim“, de Costel Safirman și Leon Volovici (Ed. I.C.R., 2007).

□ În „**OBSERVATOR CULTURAL**“, nr. 113/3 mai, citim despre Premiile U.S.R. pe 2006: Premiul Național - scriitorului Radu Cosașu; pentru critică - lui Matei Călinescu, despre Eugen Ionescu; Antoanetei Ralian - pentru

traducerea romanului *Nexus*, de Henry Miller (Ed. Est) ș.a. Jean Brimont, autor belgian, profesor universitar de fizică, este prezent cu eseu, „O stângă adormită de ipocrizia imperială“. Autorul critică Israelul pentru politica față de palestinieni și libanezi, uitând că Statul Israel se află într-o „mare“ arabică și islamistă. Este un exemplu tipic de „stângism“ și „pacifism“ ipocrit, pe care unii analiști le practică în numele iubirii de aproapele-departele necunoscut. Articolul este preluat din „Le monde diplomatique“ (nr. 8/august 2006). Regretabil. Adam Michnik îi aduce un omagiu lui Ryszard Kapucynski, recent dispărut. Laura Voroneanu scrie despre Witold Gombrowicz. Literatura Poloniei a dat mari nume în ultimele decenii, dar și înainte. Un articol percutant scrie Bogdan Cristian Iacob: „Victor Roncea sau problema deficitului de rușine“. Pentru cei care nu cunosc prea bine poziția neprietenosă a susnumitului față de Israel, și nu numai, articolul este, credem, edificator. Societatea civilă, se vede, dezaproabă jurnalistică de scandal, servilă unor interese de grup. În nr. 115/17 mai: Richard Wagner - „Germanii și Estul“ (o istorie a relațiilor germano-slave); Nichita Danilov - „Hitler și arta nazistă“. În nr. 116/24 mai - un comentariu despre un spectacol în regia lui Al. Hausvater, „Judecata“, de B. Collins, la Timișoara. În nr. 117/31 mai, aflăm despre o expoziție de fotografii, a lui Peter Șragher (fiul lui I.M. Ștefan), deschisă la Muzeul de Istorie a Bucureștiului. Apoi, un interviu cu scriitorul Jean-Claude Kaufman. Citim despre Colocviul Internațional „Literatura în istoria culturii“, de la Colegiul Noua Europă, și ne mirăm că nu au fost prezenți și cercetătorii evrei din România, Israel. Liviu Ornea oferă „Istoriile talmudice“ (de ce nu povestiri?), Mariana Șora - 90, elogii, ca și în „Cultura“.

□ „**CULTURA**“, nr. 17/3 mai. Editorial de Augustin Buzura: „Securitatea pe înțelesul noilor turnători“. C. Stănescu comentează cu oarecare subiectivism „vâtorile“ din lumea literară. Referirea la Maiakovski, un mare poet al sec. XX, ni se pare superficială. Adrian Jicu semnează articolul „Un model de critică științifică: H. Sanielevici“. La acest controversat om de cultură vom reveni. Dana Ionescu recenzează cartea lui Irvin D. Yalom, „Plănsul lui Nietzsche“ (Ed. Humanitas). „În plină pornografie politică“, scrie Felicia Antip cu îndreptățită indignare: „S-a trecut la hingherie, nu mai e luptă“. În nr. 20/21 mai, Liana Saxone-Horodi scrie despre lansarea, la Haifa, a memoriilor tatălui ei, Valentin Saxone (sionist din interbelic).

□ **REVISTA „22“**, nr. 18/1 mai: E.S. Nicholas Taubman, ambasadorul S.U.A.: „Sunt îngrijorat cu privire la unele lucruri pe care le-am auzit despre jocuri politice care nu mi se par fair-play“ (din interviu cu Armand Goșu); Camil Al. Pârnu recenzează cartea lui André Glucksmann: *Les discours de la haine (Discursuri despre ură)*, Ed. Pion, 2004, Paris - despre xenofobie, misoginism, antiamericanism, terorism în diverse zone din Est și Vest; Dragoș Paul Aligică - „Intelctualii și oligarhia“ (temă la zi). Nicolae Filpescu prevede o „redistribuire a puterii globale“: S.U.A., China, U.E., Japonia, India, Rusia, ceea ce va crea noi conflicte. Pesimist. În nr. 19/8 mai, un apel semnat de Tom Gallagher (Anglia), Vladimir Tismăneanu (S.U.A.), Dennis Deletant (Anglia) către un fost demnitar al U.E., în sprijinul președintelui Traian Băsescu. În același număr: Andrei Oişteanu - „Mircea Eliade, de la opium la amfetamine“. În nr. 21/22 mai, aflăm că „Jurnalul“ lui Sebastian a fost tradus în limba polonă și lansat la Varșovia, în prezența lui Leon Volovici și Andrei Oişteanu. În nr. 22/29 mai: Andrei Oişteanu, („Dezamăgire“), Al. Racu, Mihaela Miroiu critică atitudinea discriminatorie a președintelui Băsescu în incidentul cu jurnalista Aurelia Pană. Mariana Șora, la 90 de ani de viață, e omagiată de Aurelian Crăițu și Luiza Palanciuc. Este semnalată retragerea Ordinului „Steaua României“ lui Vadim Tudor.

□ „**CONTEMPORANUL - IDEEA EUROPEANĂ**“, nr. 5/2007: Nicolae Breban - „Roadele Revoluției“, despre arivism, politica-nism, corupție, dezamăgire; Aura Christi - „Fratele meu, Ivan Ilici“, despre Lev Tolstoi și personajul evocat; Bogdan C. Târziu recenzează „Textul nomad“, de Norman Manea (Ed. Hasefer, 2006); B. Marian despre același autor; poem de Riri Sylvia Manor (Israel): „Nu vă obișnuiți / Vreodată / A muri“.

, aprilie 2007. Număr aniversar - 40 de ani. Felicitări! Mihail E. Ionescu scrie despre răscăla de la 1907, care a deschis drumul spre modernizarea capitalistă a țării (se fac trimiteri la C.D. Ghera). Sorin Iftimi explică legătura calendaristică dintre Paștele Creștin și Pesah. Manase Radnev se referă la o enigmă a istoriei: dispariția obiectelor de preț, inclusiv Menora de aur, din Templul lui Solomon, care se afla pe locul moscheilor Omar și Al Aqsa.

□ „**DILEMA VECHĂ**“, nr. 169/4 mai: Anca Manolescu semnează „Religie și democrație“ (despre Marx, Besançon, Ricoeur, Biblie). În nr. 171/18 mai, Radu Cosașu aduce un elogiu lui Fred Astaire (Austerlitz), care a încetat din viață în urmă cu 20 de ani.

□ „**LUMEA**“, nr. 5/2007. Pe copertă: „Alianța Ighen“, formulă, după opinia noastră, cu nefericite conotații, ca și editorialul în care se afirmă că a minți este o dovadă de apartenență la comunism. Mai citim: „Război secret contra Hezbollah“ (agenți americani în Liban), criminalul Karadzic se ascunde la Muntele Athos, Azerbaidjanul face pact cu Iranul; extremismul religios - mai periculos decât terorismul (O.K.I.); este necesară o cunoaștere reciprocă; o carte - „Cruciada islamismului“, de dr. Barna (Ed. Top Form, 2007); în discuție - dosarul nigerian „despre uraniul livrat“ lui Saddam Hussein (real ori fals?); Corneliu Vlad - o „filipică“ anti-S.U.A.; Marian Oprea „demască“ tot felul de operațiuni israeliene de „intoxicare informațională“ începând cu atacul terorist palestinian din 7 oct. 1985, pe vasul „Achille Lauro“. Autorul ajunge și la agentul evreo-american Marc D. Rich, care, în 1990, l-ar fi convins pe primul ministru Petre Roman să combată antisemitismul. Dar, ciudat, se uită că prin '90-'91 zburdau două publicații vădit xenofobe „Europa“ lui Ilie Neacșu și cunoscuta revistă a unui șef de partid, „Europa“ a și dispărut între timp. Marian Oprea le cunoaște, povestea cu M. Rich nu are sens. Frumoase „File de jurnal Israel - Iordania“ sunt semnate de Eliane G. Aradima.

□ „**APOSTROF**“, nr. 4/2007: Centenar Eliade - Dosar: Ștefan Borbely: „Legionară convinsă (n.n. - Nina, prima soție a lui Eliade) și fire extrem de sensibilă“ - stranie alăturare de termeni; Marta Petreu: „Eliade continuă să fie un mit“. În același număr - un poem de Paul Celan, „Atâtea astre“, tradus de Ion Vianu.

BORIS MARIAN

...Așadar, regizorul Andrei Zincă și serialul „De urgență“ au primit ce li se cuvenea: consacrarea. Gala A.P.T.R., transmisă pe Tv.R.1 (cu o întârziere de neînțeles, păcat pe care - iată - suntem constrânși să-l repetăm și noi), ne-a oferit acea „serbare“ de împărțire a *telepremiilor naționale*, însoțită de cunoscutul ritual: voci sugrumate de emoție, laude și mulțumiri mai mult sau mai puțin

convenționale, plus invidiile aferente. Ca sa-și ridice premiul pentru cel mai bun serial românesc al anului, regizorul a urcat pe scenă cu suita de excelenți actori cu care a împărțit truda realizării celor 15 episoade, într-un context exersat mai ales în nesfârșite „Vacanțe mari“, scandaluri „La bloc“ ori „fapte de arme“ ale celor „Trăsniți în NATO“. Vecinătăți compromițătoare, să recunoaștem, dar care îi evidențiau prin contrast și mai mult calitatea! Sigur că în lumina triumfului de la Cannes al tinerei cinematografi românești - premiile *Palme d'or* și *Fipresci* ale lui Cristian Mungiu și *Un certain regard* acordat regretatului Cristian Nemescu - telesuccesul obținut de echipa lui Andrei Zincă se restrângea la o arie mai limitată ca audiență și importanță. Dar mult mai accesibilă pe plan local, Tv.R.1 pătrunzând în toată țara și fiind capabilă să poarte un mesaj artistic (aș îndrăzni să spun și educativ!) care să mai contracareze trivialitatea „reality show“-urilor ce se revarsă de pe posturile comerciale. Chiar dacă inițial au fost unii care au strâmbat din nas, reproșând banalitatea consumată a subiectului și excesul de ușuratețe morală a unora din personaje, serialul a izbutit până la urmă să închege din bucațele de povești spitalicești imaginea unei României disperate și nepăsătoare în același timp, agonizantă și rezistentă totuși, în care se trăiește chiar ca într-un spital de urgență, dar se aleargă mai departe, vesel, descurcăreț și adulterin politicește. Iar faptul că un regizor plecat de 28 de ani din România sa natală a reușit să simtă atât de bine pulsul

„De urgență“ – cel mai bun serial al anului

actualei perioade, în care țara se dă mereu peste cap, dar reușește să cadă până la urmă în picioare, e un fapt ce ține nu de fler, ci de rădăcini. „Apa băută în copilărie nu iese niciodată din componența sângelui“, spunea savantul Henri Coandă, și știa bine ce spune. Să mă grăbesc să adaug aici, din nou, contribuția distribuției bine gândite, în care actori de valoare precum Rebengiuc, Mălăieles, Piersic jr., Istodor, Daniela Nane și Crina Matei, plus alții și alții, unii aflați la început de drum, alții consacrați, dar acceptând apariții episodice, au sprijinit construcția complicată a acestei „povești a poveștilor“ legată de îngrijirea sănătății noastre - problemă care ne terorizează pe toți.

Am încercat să-l găsim la telefon pe regizorul Andrei Zincă, pentru a-i transmite, din partea redacției noastre, felicitările curente (și mândria comunității din care familia Zincă face parte) și l-am găsit abia după ce s-a întors de la Paris. Participase la *Bar Mitzva* fiului cineastului Radu Mihăileanu, luri și brusc, am avut revelația că ne aflăm iarăși în miezul unei frumoase povești evreiești, al unui destin care îi ține laolaltă pe membrii unei familii împrăștiată în lume, dar în continuare unită, peste granițe, timp sau istorie. Stela Zincă (soția cunoscutului scriitor Haralamb Zincă) și fratele ei, Ion Mihăileanu (distins publicist și om de cultură), au dăruit familiei lor, dar și lumii, iar eu aș zice că, în primul rând, României, țara lor de origine - pe acești doi talentați regizori, veri între ei, Radu Mihăileanu și Andrei Zincă, realizatori ai unor filme valoroase. Amintiți-vă de acel amar hohot de râs al „Trenului vieții“, în care harul lui Radu Mihăileanu puneă amprenta umorului evreiesc pe un titlu de o originalitate cu totul specială. După această tradițională întâlnire, Zincă se întorcea în București (împreună cu prietena sa, talentată și grațioasă actriță, Daniela Nane, „darul“ pe care serialul „De urgență“ i l-a oferit parcă, asemeni unei recompense, pentru acea văduvie tragică ce l-a lovit la o vârstă tânără, lăsându-l singur cu doi copii). În țară, Zincă și-a reluat colaborarea (ca producător de astă dată) cu „Castel film“, unde patronul firmei, fostul său coleg de facultate, operatorul Vlad Păunescu (nici o legătură cu „dinastia“ fraților Păunescu, nici o rudenie cu poetul Păunescu, și totuși o carieră reușită în *showbiz*!) l-a invitat să lucreze la pelicula americană *Mirrors (Oglinzi)*. Regizorul filmului, Alexander Aja, un tânăr francez de origine evreiască, în vârstă de 27 de ani, va beneficia substanțial - gândeam eu - de experiența și ajutorul calificat ale lui Andrei Zincă, mai ales că Societatea „New Regency“, care finanțează filmul, a ales România pentru întreg procesul de producție. Zincă mi-a refuzat însă această părere, considerând că junele Aja și-a confirmat deja valoarea cu un film de succes, „Colinele au ochi“, fapt care a și determinat alegerea sa de către bossul firmei „New Regency“, Nimeni altul decât magnatul american Alfred Milchan, provenit dintr-o veche familie de israelieni sabri, aflați de multe generații pe Pământul Sfânt.

Cine zicea că solidaritatea etniei funcționează numai în nenorociri? Iată că e valabilă și la bine!

SANDA FAUR

A apărut «Jurnalul» C.E.B.

(22 aprilie 2007), Sărbătorirea Zilei Independenței Statului Israel; „Israel, ieri și azi“, lirică de Z. Tauberg, Arnold Weisenberg, B. Marian, despre Liviu Rotman, directorul C.S.I.E.R. (60 de ani de viață); comemorarea prof. Liviu Librescu; întâlnire cu Marele Rabin René-Samuel Sirat și dr. Carol Iancu, interviu cu actrița Tricy Abramovici, umor de bună calitate ș.a.

Noul număr (5) al „Jurnalului“ C.E.B. (1 aprilie - 10 mai, 2007) conține 16 pagini despre: Pesah la București, citate din Chagall, Niemirower, Heine, Ludo; oameni care au fost: av. Martin Băluș, Edmond Deda; Iom Hazikaron

«Die Stimme» – revista bucovinenilor din Israel

Mai aflăm vești despre scriitoarea Nava Semel, fiica regretatului Itzhak Artzi, despre un nou film, „Falsificatorii“ (cei ce falsificau dolari, deținuți în lagărele naziste, obligați la această muncă) - regia Ștefan Ruzowitzky. În curând, va apărea o carte despre „Evreii din Suceava“. S-a tipărit deja o carte despre „Evreii din Câmpulung“ (1.000 pag.).

„Die Stimme“ (mai 2007) scrie despre Șavuot, despre comemorarea victimelor din Gura Humorului în anii Holocaustului, ca și despre Congresul Mondial al Bucovinenilor Evrei (Crown Plaza Hotel, Tel Aviv, 17-18 aprilie 2007). S-a discutat despre refacerea unor clădiri, cimitire în Rădăuți, Siret, Gura Humorului. Au fost evocate personalități: Paul Celan, Joseph Schmidt, adolescența Selma Meerbaum, ucisă în Transnistria ș.a.

Dramaturgie... și parabolă

În ziua de 23 mai a.c., am avut parte de un „regal“ *Aurel Storin*, cu piesa în trei acte „Audiența la regele David“. Scris într-o manieră modernă, pe linia unui Marin Sorescu, a unui Dumitru Solomon ș.a., cu „idișime“ delicioase, referiri la contemporaneitate, reflecții filosofice despre evreitate și istorie evreiască, textul a fost urmărit cu interes de invitații noștri, care l-au comentat din diverse unghiuri de vedere. În piesă apar generalul Moșe (poate fi și Moșe Daian, care s-a ocupat și de arheologie, ca și personajul lui Storin), Josafat - scriitorul „angajat“, Urie -

hititul, Batșeba, dar, evident, nu este o dramă istorică și nici dramă, ci o parabolă. Și-au exprimat opinia Z. Tauberg („satiră savuroasă“), Ștefan Cazimir („cărui public se adresează piesa?“), Ștefan Lureș („anacronisme ce ar putea fi evitate“, „măiestrie, fără indoielă“), Dorel Dorian („meditații filosofico-istorice“, „dificultăți de a fi pusă în scenă“), Magdalena Bedrosian („o piesă pentru lectură“, „un oarecare statism“, „calități certe ale textului“, „lipsește David - psalmistul“), Horia Aramă („încântare“, „măiestrie“), Em. Reicher („un rege David privit doar sub un anumit aspect“, „lipsește David, ca personaj universal“). Reținem, „din cele 200 de fraze memorabile“ (cum spunea Em. Reicher): „E mult mai greu să porți o pace, decât un război“, „Pacea lor nu este pacea noastră“, „Scriitorul face din oameni regi“, „Voi confundați iubirea cu politica“, „Unii câștigă atât cât să-și plătească impozitele“, „Să punem un impozit pe sărăcie“. Îi mulțumim scriitorului Aurel Storin pentru darul făcut. (B.M.M.)